

RESIST

Fostering Queer Feminist Intersectional Resistances against Transnational Anti-Gender Politics

20241009 NdP_POLÍTIQUES_RECERCA_Projecte Resist_Maria Rodó

Els efectes de les polítiques “anti-gènere” són persistents i deixen una profunda empremta en les persones que les pateixen, segons un estudi liderat per la UPF

Un informe del projecte de recerca europeu RESIST revela l'experiència viscuda en l'enfrontament de les polítiques i els discursos “anti-gènere” i analitza les modalitats de resistència quotidiana a Espanya, amb un focus específic a Catalunya i el País Basc.

L'estudi detalla com 33 acadèmiques, activistes, polítiques, intel·lectuals i membres de la ciutadania experimenten, negocien i resisteixen els atacs relacionats amb les seves identitats, vides, polítiques i àmbit laboral.

La UPF, a més de ser la responsable de l'estudi de cas del projecte RESIST per a Espanya, és la coordinadora de l'informe a escala europea, centrat en vuit països diferents i de persones que es troben a l'exili.

En els darrers deu anys, Espanya ha vist avenços significatius en els drets feministes i LGBTI, amb l'entrada del moviment feminista a les institucions i de fites polítiques importants, com la creació del Ministeri d'Igualtat i una legislació progressista, encapçalada per la *Llei Trans* i la *Llei Solo Sí Es Sí*, o en l'àmbit del Govern català, la creació de la conselleria d'Igualtat i Feminismes.

Malgrat el context favorable, aquests avenços s'han vist acompanyats d'una intensificació de l'agressivitat i la bel·ligerància de la retòrica “anti-gènere”, amb l'auge d'entitats polítiques d'extrema dreta. Aquest fet ha provocat una persistència de la violència de gènere, les desigualtats socials, polítiques i econòmiques, així com la discriminació i la

violència constants contra les persones LGBTI.

Un estudi de cas per a Espanya liderat per la UPF, amb dades de Catalunya i el País Basc, en el marc del projecte europeu RESIST (*Fostering Queer Feminist Intersectional Resistances against Transnational Anti-Gender Politics*), posa de manifest el caràcter persistent dels discursos i les polítiques “anti-gènere”, l’efecte emocional i psicològic sobre les persones activistes que les pateixen i el context sociopolític més ampli que configura aquestes dinàmiques.

L’estudi, encapçalat per **Maria Rodó**, investigadora del **Departament de Ciències Polítiques i Socials de la UPF i directora del Grup de Recerca GRETA**, acompanyada per **Leon Freude**, investigador postdoctoral, aporta el testimoni i les vivències de 33 acadèmiques, activistes, polítiques, intel·lectuals i membres de la ciutadania, establertes a Catalunya i al País Basc, repartides entre dotze entrevistes individuals i quatre grups focals .

L’anàlisi identifica que **la naturalesa política dels atacs “anti-gènere” és deliberada i es dirigeix intencionadament a la consecució de fins polítics**, amb una violència política que es viu de manera col·lectiva. Afecta en gran mesura figures públiques o visibles del feminisme, i també **té un impacte profund en la societat**, especialment en aquelles persones que es troben en posicions marginalitzades.

Maria Rodó, directora de RESIST a Espanya, ressalta l’objectiu dels atacs i el caràcter interseccional d’aquest continu de violència i discriminació: “Tot i que és difícil separar la violència ‘anti-gènere’ d’altres formes quotidianes de discriminació sexista, homòfoba, trànsfoba i racista, el que es mostra evident és que el fenomen de la violència “anti-gènere” es dona d’una forma concreta, amb molta agressivitat, i que té conseqüències en la vida de les persones que la pateixen”

L’estudi agrupa els resultats en deu àmbits diferents:

L’“anti-gènere” s’experimenta com un vell discurs amb noves formes: malgrat que el

concepte no s'utilitza àmpliament, s'identifica a través de l'experiència viscuda com a quelcom organitzat, agressiu i global.

L'"anti-gènere" com a **violència política**: els atacs es viuen com una forma de violència política contra aquells que mostren el seu compromís amb els principis o pràctiques feministes, LGBTI i antiracistes.

La **violència en línia** i les **amenaces** de violència són fonamentals per a les experiències "anti-gènere": els insults, les amenaces de mort i de violació i el "doxing" són la dimensió diària dels atacs.

L'"anti-gènere" apareix com a **violència física** en espais públics i privats: es denuncien atacs físics i abusos verbals, adreçats a institucions feministes, llocs de treball, llars i espais públics, que van des d'intrusions i insults fins a amenaces i vigilància.

La **dimensió emocional** dels efectes "anti-gènere": una sensació general de por als atacs i als danys acompanya l'esgotament de tractar amb "anti-gènere" en la vida quotidiana.

L'"anti-gènere" **canvia els comportaments de les persones afectades**: el canvi real de comportaments que resulta de la violència política implica evitar i abandonar determinats llocs, moderar el discurs i silenciar.

L'autodefensa i la solidaritat com a respostes per fer front a la desprotecció: l'absència de legislació i marcs polítics per protegir les persones vulnerables als atacs reforça la necessitat de buscar maneres autònomes d'autodefensa i solidaritat.

La **creació de bombolles** per a vides habitables: aquesta creació de bombolles, és a dir, espais segurs on poder viure sense haver d'enfrontar-se a l'"anti-gènere", es veu com una estratègia principal per viure vides habitables.

Les persones creen diverses formes **de resistència activa i organitzada**, des de la local fins a la global: van des del boicot a campanyes específiques, estratègies de protecció digital o iniciar un diàleg per convèncer potencials actors "anti-gènere", entre

d'altres.

“No passaran”: les figures públiques feministes resisteixen de manera persistent: malgrat els atacs que pateixen, es mantenen compromeses i sense por i utilitzen la seva influència per resistir i continuar la seva tasca.

La UPF, coordinadora de l'informe europeu de RESIST

L'estudi forma part d'un informe més ampli de RESIST (el segon des que va començar el projecte el 2022) que inclou nou estudis de casos corresponents a vuit països europeus (a més d'Espanya, Bielorússia, França, Alemanya, Grècia, Irlanda, Polònia i Suïssa) i a persones que es troben a l'exili. Aquest informe transnacional examina les conseqüències de les mobilitzacions, els discursos i les polítiques “anti-gènere” sobre les persones i col·lectius feministes i LGBTQ+ afectats, alhora que destaca les respostes que ofereixen per fer-hi front.

L'informe transnacional es basa en dades qualitatives recollides de 254 persones, entre acadèmics, periodistes i activistes, mitjançant 104 entrevistes i 36 grups focals realitzats entre gener i maig de 2024. Els resultats mostren, fins i tot en societats percebudes com a “progressistes”, una prevalença d'atacs verbals, discriminació sistèmica i violència política, especialment en espais públics i a les xarxes socials, així com diverses formes de resistència desplegades pels individus i col·lectius afectats.

Aquesta violència contribueix a la marginació de les persones implicades, i el seu reconeixement està limitat per obstacles legals i administratius, a més de la manca de suport institucional.

Segons afirma l'informe, “Malgrat la naturalesa generalitzada dels atacs ‘anti-gènere’, les feministes i les persones LGBTQ+ no es veuen com a simples víctimes passives. Es dediquen activament a accions destinades a desafiar aquests discursos i polítiques, alhora que busquen crear espais més segurs i habitables”.

El proper 23 d'octubre tindrà lloc la trobada en línia per presentar les conclusions del segon “Work Package” (WP2), centrat en crear nous coneixements sobre els efectes de

la política “anti-gènere”; en la vida quotidiana i les formes de resistència, coordinat per Maria Rodó, i amb la participació de les diferents institucions que formen part del projecte RESIST.

UNIVERSITÉ DE FRIBOURG
UNIVERSITÄT FREIBURG

Lucerne University of
Applied Sciences and Arts

HOCHSCHULE
LUZERN

**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union under Project ID 101060749.

EU Horizon Europe (EU partners); UK Government Horizon Europe Guarantee Scheme (UK partner); Swiss State Secretariat for Education, Research and Innovation (Swiss partners).

Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or British and Swiss funding authorities. Neither the European Union nor the granting authorities can be held responsible for them.